

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 stycznia 2023 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Małgorzata Jarząbek

Protokolant: st. sekr. sąd. Dominika Kołpa

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 grudnia 2022 r. w Warszawie

sprawy G. F.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o przeliczenie emerytury

na skutek odwołania G. F.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 14 maja 2021r. znak (...)

z dnia 21 maja 2021r. znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 1063/21

UZASADNIENIE

G. F. w dniu 9 lipca 2021r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 14 i 21 maja 2021r. znak (...), wnosząc o ich zmianę i przyznanie jej prawa do wyrównania emerytury za okres od dnia 18 lutego 2020r. w związku z niedopełnieniem przez ZUS obowiązku działania z urzędu oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu ubezpieczona wskazała, że w dniu 7 kwietnia 2021r. złożyła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wniosek o ponowne obliczenie świadczenia emerytalnego. Jako powód złożenia tego wniosku ubezpieczona wskazała fakt podjęcia od 25 listopada 2019r. dodatkowej pracy, z tytułu której odprowadzane są przez jej pracodawcę składki na ubezpieczenia społeczne. Ubezpieczona podkreśliła następnie, że organ rentowy nie dokonał z urzędu przeliczenia przysługującej jej emerytury od momentu ukończenia przez nią 65 roku życia. Wskazała ona, że Zakład nieprawidłowo dokonał ponownego przeliczenia jej emerytury od miesiąca złożenia przez nią wniosku, a nie z urzędu od osiągnięcia 65 roku życia tj. od lutego 2020r. Zdaniem odwołującej, należąca jej od lutego 2020r. emerytura wynosi około 2.000 złotych miesięcznie netto, co wskazuje na powinność zwrotu przez organ rentowy na rzecz ubezpieczonej kwoty 26.000 złotych za ten okres. (odwołanie, k. 3-4 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾§ 1 k.p.c. wniósł o oddalenie odwołania od decyzji z dnia 14 maja 2021r., znak: (...) i od decyzji z dnia 21 maja 2021r., znak:

(...) na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c., także w przypadku rozszerzenia odwołania na decyzję z dnia 2 lipca 2021r., znak: (...).

W uzasadnieniu swojego stanowiska organ rentowy odniósł się do zarzutów ubezpieczonej w przedmiocie niedokonania przez organ przeliczenia okresowej emerytury kapitałowej z urzędu. Wniosek G. F. z dnia 16 kwietnia 2021r. w zakresie ponownego obliczenia emerytury z FUS organ rozpoznał zgodnie z powołanymi w zaskarżonych decyzjach i odpowiedzi na odwołanie przepisami w szczególności art. 20 ustawy z dnia 16 listopada 2016r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych ustaw (Dz. U. z 2017r., poz. 38) oraz przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2022r. poz. 504 z późn. zm.). W tym zakresie organ miał na uwadze, że osobom którym przed dniem 1 października 2017r. ustalono prawo do okresowej emerytury kapitałowej po osiągnięciu wieku, o którym mowa w art. 24 ust. 1a ustawy emerytalnej, w brzmieniu obowiązującym w dniu 30.09.2017r. i które pobierały tę emeryturę do dnia poprzedzającego dzień zgłoszenia wskazanego wniosku i ukończyły 65 lat, organ rentowy ponownie oblicza wysokość emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od miesiąca zgłoszenia wniosku i nie wcześniej niż od dnia osiągnięcia wieku 65 lat.

Organ wskazał, że odwołująca miała przyznane prawo do emerytury kapitałowej decyzją z dnia 25 listopada 2015r., czyli przed 1 października 2017r., które to świadczenia pobierała wraz z emeryturą z FUS, a z obecnym wnioskiem wystąpiła po ukończeniu 65 lat. Wobec powyższego organ rentowy ponownie ustalił wysokość emerytury z FUS od pierwszego dnia miesiąca, w którym zgłoszono wniosek tj. 1 kwietnia 2021r. i poinformował ubezpieczoną o wygaśnięciu z dniem 31 marca 2021r. prawa do emerytury kapitałowej. Przyznanie docelowej emerytury z urzędu nastąpiłoby po wyczerpaniu środków z OFE tj. po dniu 17 lutego 2022r.

ZUS nadmieniał również, że decyzją z dnia 2 lipca 2021r. odmówił prawa do przeliczenia świadczenia i wypłaty za okres wsteczny, gdyż w oparciu o art. 20 ustawy zmieniającej w związku z przepisami ustawy o emeryturach kapitałowych brak jest podstaw do przeliczenia i wypłaty wyrównania od daty 18 lutego 2020r. (odpowiedź na odwołanie, k. 6 a.s.).

Ubezpieczona wniosła odwołanie od dwóch decyzji ZUS z dnia 14 i 21 maja 2021r., jednak z uwagi na możliwość ich łącznego rozpoznania, zarządzeniem z dnia 4 listopada 2021r. Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 219 k.p.c. połączył sprawę o sygn. akt VII U 1394/21 ze sprawą niniejszą celem ich łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia (zarządzenie z dnia 4 listopada 2021 r. k. 4 – akta sprawy o sygn. VII U 1394/21).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

G. F. urodzona (...) pobierała od 18 listopada 2015r. emeryturę z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych powiększoną o ustaloną, decyzją z dnia 25 listopada 2015r., okresową emeryturę kapitałową. Zgodnie z ww. decyzją o ustaleniu okresowej emerytury kapitałowej świadczenie to miało wygasnąć z dniem 17 lutego 2022r. tj. z dniem poprzedzającym wiek, o którym mowa w art. 7 ust. 2 ustawy o emeryturach kapitałowych (decyzja ZUS z 25 listopada 2015r. – nienumerowane karty tomu III a.r.).

W dniu 16 kwietnia 2021r. ubezpieczona złożyła wniosek o ponowne obliczenie świadczenia emerytalnego z uwzględnieniem składek zapisanych na koncie po przyznaniu świadczenia, z zastosowaniem najkorzystniejszego średniego dalszego trwania życia i ponowne obliczenie świadczenia z FUS, którego zakres dotyczy kobiet, które przed 1 października 2017r. miały ustalone prawo do okresowej emerytury kapitałowej do dnia poprzedzającego dzień osiągnięcia ustalonego podwyższonego wieku emerytalnego i ukończyły wiek 65 lat (wniosek o ponowne obliczenie świadczenia z dnia 16 kwietnia 2021r. nienumerowane karty tomu IV akt rentowych).

Decyzjami z dni 14 maja 2021r. i 21 maja 2021r. organ rentowy ponownie ustalił wysokość świadczenia ubezpieczonej od pierwszego dnia miesiąca, w którym zgłoszono wniosek tj. od 1 kwietnia 2021r. Równocześnie organ rentowy

poinformował ubezpieczoną o wygaśnięciu z dniem 31 marca 2021r. prawa do emerytury kapitałowej (decyzje ZUS z dnia 14 maja 2021r. i 21 maja 2021r. nienumerowane karty tomu IV akt rentowych).

W dniu 24 czerwca 2021r. ubezpieczona wniosła do organu rentowego pismo zatytułowane „wezwanie do zapłaty”, którym domagała się wypłacenia przez organ rentowy różnicy między emeryturą wypłaconą, a należną tj. 26.000 złotych. Zdaniem ubezpieczonej w dniu 18 lutego 2020r. tj. po osiągnięciu wieku 65 lat, ZUS powinien z urzędu przeliczyć jej emeryturę, jednak dokonał takiego przeliczenia dopiero po zgłoszeniu wniosku w dniu 16 kwietnia 2021r. Wobec powyższego, w opinii G. F., jej żądanie o przyznanie tej różnicy jest zasadne (pismo ubezpieczonej „wezwanie do zapłaty” z dnia 21 czerwca 2021r. nienumerowane karty tomu IV akt rentowych).

Decyzją z dnia 2 lipca 2021r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. odmówił prawa do przeliczenia świadczenia i wypłaty świadczenia za okres wsteczny (decyzja ZUS z dnia 2 lipca 2021r. – nienumerowane karty tomu IV akt rentowych).

Od decyzji z dnia 14 maja 2021r. i 21 maja 2021r. G. F. złożyła odwołanie do Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie, k. 3-4 a.s.).

W toku postępowania Sąd zobowiązał organ rentowy do ustosunkowania się do stanowiska odwołującej z pism z dnia 23 listopada 2022r. i 8 stycznia 2022r. (zarządzenie, k. 28 i 36 a.s.).

W odpowiedzi na powyższe, pismami z dnia 21 stycznia 2022r. i 7 marca 2022r. organ rentowy ponowił wnioski z zaskarżonych decyzji i odpowiedzi na odwołanie. Wskazał, że jego rozstrzygnięcia były prawidłowe i mają uzasadnienie we wskazanych przepisach (pismo ZUS z 21 stycznia 2022r. i 7 marca 2022r. k. 33-34 i 41. a.s.).

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny, na podstawie dowodów zgromadzonych w toku postępowania oraz dokumentów z akt rentowych, a także zeznań ubezpieczonej. Zdaniem Sądu, powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne, nie były kwestionowane przez strony postpowania. Spór pomiędzy nimi dotyczył prawa, a nie stanu faktycznego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie było niezasadne.

W niniejszej sprawie bezspornym była konieczność ponownego obliczenia emerytury ubezpieczonej, przedmiot sporu stanowił natomiast początkowy okres, od którego nastąpić powinno ponowne obliczenie emerytury z Funduszu.

Organ rentowy ponownie przeliczając emeryturę ubezpieczonej, oparł się na ustawie z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 504 z późn. zm.), zwaną dalej „ustawa o emeryturach”.

Zgodnie z art. 108 ww. ustawy, jeżeli po dniu, od którego przyznano emeryturę określoną w art. 24 lub 24a, emeryt podlegał ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, wysokość świadczenia ulega ponownemu ustaleniu w sposób określony w ust. 2. Natomiast ust. 2 tego przepisu wskazuje, że emerytury obliczone według zasad określonych w art. 26 powiększa się o kwotę wynikającą z podzielenia składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu ustalenia prawa do emerytury, o której mowa w art. 24 i 24a, i zwaloryzowanych zgodnie z art. 25 przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone dla wieku danego ubezpieczonego w dniu złożenia wniosku o przeliczenie wysokości emerytury, z uwzględnieniem ust. 4 i 5.

Zgodnie z art. 20 ustawy z dnia 16.11.2016r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych ustaw (Dz. U. z 2017r., poz. 38), zwanej dalej „ustawą o zmianie ustawy o emeryturach” osobom, którym przed dniem 1 października 2017r. ustalono prawo do okresowej emerytury kapitałowej na okres do dnia poprzedzającego osiągnięcie wieku emerytalnego, emerytura z Funduszu podlega ponownemu obliczeniu na zasadach określonych w art. 26c ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, na wniosek zgłoszony po osiągnięciu wieku 65 lat, a

do dnia poprzedzającego dzień osiągnięcia wieku emerytalnego, do którego została im przyznana okresowa emerytura kapitałowa, o ile pobierały okresową emeryturę kapitałową do dnia poprzedzającego dzień zgłoszenia tego wniosku, przy czym do ponownego obliczenia emerytury z Funduszu przyjmuje się średnie dalsze trwanie życia ustalone dla wieku osiągniętego w dniu zgłoszenia wniosku, według tablicy trwania życia obowiązującej w tym dniu. Emerytura z Funduszu w przeliczonej wysokości przysługuje od miesiąca zgłoszenia wniosku, nie wcześniej niż od dnia osiągnięcia wieku 65 lat.

Odwołująca spełniła przesłanki do ponownego obliczenia emerytury, gdyż miała przyznane prawo do emerytury kapitałowej decyzją z dnia 25 listopada 2015r., czyli przed 1 października 2017r., które to świadczenia pobierała wraz z emeryturą z FUS. Natomiast z wnioskiem o przeliczenie emerytury wystąpiła po ukończeniu 65 lat, a przed dniem 17 lutego 2022r., do którego została jej przyznana okresowa emerytura kapitałowa. Wobec powyższego organ rentowy prawidłowo ponownie ustalił wysokość emerytury z FUS.

W zakresie terminu, od którego przysługuje emerytura w przeliczonej wysokości należy odnieść się do zdania drugiego przepisu art. 20 ustawy o zmianie ustawy o emeryturach tj. emerytura z Funduszu w przeliczonej wysokości przysługuje od miesiąca zgłoszenia wniosku, nie wcześniej niż od dnia osiągnięcia wieku 65 lat.

Powyższy przepis stanowi *lex specialis* w stosunku do powoływanego przez ubezpieczoną art. 26c ustawy o emeryturach, zgodnie z którym po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego 65 lat przez osobę, która pobierała okresową emeryturę kapitałową do dnia poprzedzającego osiągnięcie tego wieku, emeryturę z Funduszu oblicza się ponownie z urzędu na zasadach określonych w art. 26, z tym że do obliczenia emerytury przyjmuje się średnie dalsze trwanie życia ustalone dla wieku 65 lat, obowiązujące w dacie osiągnięcia tego wieku. Wobec powyższego przepis ustawy zmieniającej tj. art. 20 ustawy o zmianie ustawy o emeryturach należy w niniejszej sprawie zastosować jako przepis szczególny. Przepis ten odzwierciedla zasadę „*lex specialis derogat legi generali*” – przepis szczególny uchyla stosowanie przepisu ogólnego. W związku z tym, zgodnie z jego treścią należy uznać, że emerytura z FUS w przeliczonej wysokości przysługuje od pierwszego dnia miesiąca zgłoszenia wniosku. Jak podkreślił organ rentowy emerytura zostałaby przeliczona z urzędu dopiero z dniem 17 lutego 2022r. tj. z dniem wygaśnięcia prawa do okresowej emerytury kapitałowej wskazanym w decyzji z dnia 25 listopada 2015r. o ustaleniu okresowej emerytury kapitałowej.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania, Sąd zważył, że stanowisko organu rentowego było prawidłowe. W dniu 16 kwietnia 2021r. ubezpieczona złożyła wniosek o ponowne obliczenie świadczenia z uwzględnieniem składek zapisanych na koncie po przyznaniu świadczenia, z zastosowaniem najkorzystniejszego średniego dalszego trwania życia i ponowne obliczenie świadczenia z FUS, którego zakres dotyczy kobiet, które przed 1.10.2017r. miały ustalone prawo do okresowej emerytury kapitałowej do dnia poprzedzającego dzień osiągnięcia ustalonego podwyższonego wieku emerytalnego i ukończony wiek 65 lat. Organ rentowy rozpoznając ten wniosek ubezpieczonej oparł się na art. 20 ustawy o zmianie ustawy o emeryturach. Zgodnie z tym przepisem zaskarżonymi decyzjami organ rentowy ponownie ustalił wysokość świadczenia ubezpieczonej od pierwszego dnia miesiąca, w którym zgłoszono wniosek tj. 1 kwietnia 2021r. Jak zostało wcześniej wskazane przepis art. 20 ustawy o zmianie ustawy o emeryturach stanowi *lex specialis* w stosunku do art. 26c ustawy o emeryturach, wobec czego jego zastosowanie przez organ było w pełni zasadne. W zaskarżonych decyzjach organ rentowy również poinformował ubezpieczoną o wygaśnięciu z dniem 31 marca 2021r. prawa do emerytury kapitałowej. Ustalenie to również było prawidłowe i zgodnie z art. 20 ust. 3 ustawy o zmianie ustawy o emeryturach, który wskazuje, że prawo do okresowej emerytury kapitałowej wygasa z dniem poprzedzającym dzień, od którego nastąpiło ponowne obliczenie emerytury z Funduszu.

Wobec powyższego, należy wskazać, że twierdzenia ubezpieczonej odnośnie nieprawidłowego działania Zakładu Ubezpieczeń, który nie dokonał zgodnie z art. 26c ustawy o emeryturach przeliczenia z **urzędu** okresowej emerytury kapitałowej po ukończeniu przez nią wieku 65 lat tj. od 18 lutego 2020r. są niezasadne. Organ rentowy zgodnie z powołanymi powyżej rozważaniami obliczył ponownie emeryturę od pierwszego dnia miesiąca, w którym złożyła ona stosowny wniosek. Na tej podstawie organ wydał również decyzję z dnia 2 lipca 2021r., którą odmówił prawa do przeliczenia świadczenia ubezpieczonej i wypłaty za okres wsteczny, gdyż w oparciu o powołany wyżej art. 20 ustawy

zmieniającej w związku z przepisami ustawy o emeryturach kapitałowych brak jest podstaw do przeliczenia i wypłaty wyrównania od daty 18 lutego 2020r.

Na gruncie powyższego Sąd zważył, że wydanie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzji z dnia 14 maja 2021r. i 21 maja 2021r. oraz ponowne ustalenie wysokości emerytury G. F. od dnia 1 kwietnia 2021r., zostało dokonane zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy oddalił odwołania, o czym orzekł zgodnie z sentencją wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.